

ВЕЛИКА СРБИЈА

LA GRANDE SERBIE

БРОЈ 15 лепта

Уређује ОДБОР

БРОЈ 15 лепта

ГОВОР ЗАСТУПНИКА МИНИСТРА ФИНАНСИЈА Министра Народне Привреде Господина Дра Велизара Јанковића држан у Народној Скупштини поводом претреса законског пројекта о ратним кредитима

Господе посланици! Кад се отворила начелна дискусија о овом законском пројекту, ја сам имао част замолити Народну Скупштину, да саслуша најпре експозе подносиоца овог пројекта, ранијег заступника Министра Финансија, мога колеге г. Ничића, задржавајући себи право, да доцније, по потреби, узвем реч. Она се потреба, господо, сада указала и ја, ево, испуњавам обећање.

Ја ћу, господе, обухватити приговоре од стране говорника из опозиционих група, који су били члени на сам законски пројекат, а тако исто обухватити и приговоре који су учинили моме раду, као заступнику Министра Финансија, нарочито моме раду у финансиском одбору. Ово је потребно, господе, како би се чула и друга страна, тако рећи оптужена, а потребно је још и зато, да се створи могућност да трећи могу у нашем спору пресудити. Ја сам даље, господе, ову реч узео још и с тога, што сам желео, да бацити мало више светлости на поједина питања која нису овде довољно додирнута, а то је врло потребно, како би господи народни посланици били потпуно о сему обавештени, чак и у детаљима. Желео сам, дакле, да у сва актуелна финансијска питања, нарочито у питање о америчком авансу, унесем што више светлости, како би пре решења, које ће пасти у виду ветоа о кредиту од 250 милиона, сваки посланик имао јерну слику наше ситуације и како би после ветоа сваки примио и пуцну одговорност за све последице, које из оваког или онаког ветоа буду произашле.

— Финансијски Одбор обавештења? —

Први приговор, господе, који је учињен овом законском пројекту и раду Министра Финансија, — а који је и нарочито истакнут у извештају мањине и у говорима говорника из опозиционих група, — био је у овоме: кавало се, да је цело ово питање о кредитима третирано у финансиском одбору без довољно студија и да чланови финансиског одбора нису добили потребна обавештења. С тога, вели се, та је појава и ова жаљење и бригу.

Ја, господе, мислим, ако хоћемо да разветлимо ово питање: како питање са кредитима заиста стоји и како је ствар текла у финансиском одбору, да онда морамо бити што је мо-

гуће више објективни и што је могуће више искрени: јер бар у финансиским питањима треба да скартирамо све наше политичке моменте и да ствар увек гледамо и представљамо онако, како је она у истини. Ево дакле како ствар стоји.

Господа народни посланици, који су чланови финансиског одбора, имала су збоља довољно обавештења. Она су имала прилику, поред обавештења датих у Скупштини — да и из експозе господина Дра Ничића у Одбору чују и виде данашње опште финансијско стање Србије. Из тога експозе господина су могла бити обавештена, сем у генералним линијама, још и ближе о нашем данашњем финансиском стању. Тај експозе дао је г. Ничић још пре седмице, 14. марта. Та прва седница и била је узета само тим његовим експозеом.

Сем тога експозе-а, господе, су имала прилике да чују и моја врло детаљна излагања о америчком авансу, на који смо морали обратити у Одбору нарочиту пажњу. Ова моја обавештења давана су финансиском одбору у 4 седнице: 30. марта, 5. 7., и 8. априла.

Но сем ових усмених експозе-а, т. ј. г. Ничићевих и мојих излагања, господи чланови финансиског Одбора, добили су и друга обавештења и то врло детаљна. Довела су чак и штампана обавештења. Господа су добили штампани завршни рачун за 1916. годину и не само она, него и многа друга господи, која нису чланови финансиског одбора, имају га сад у рукама. А завршни рачун за 1916. годину излаже, у првом свом делу, детаљан експозе о нашим државним финансијама; он пружа ближе информације како се финансирало после евакуације. Да би пак и господи, која немају овај завршни рачун, могла бити обавештена, која се обавештења тамо све деју, ја ћу укратко ево изложити шта се у томе експозе-у све налази. У овоме експозе-у налазе се сва ближа обавештења, која се у завршном рачуну морају налазити. Ту је изложена наша финансијска ситуација почетком 1916. године; за тим су дата довољна обавештења о последњем кредиту (од две стотине милиона динара). Налазе се, исто тако детаљна обавештења о расходима; она су изнесена у неколико нарочитих заглавља. Тако исто изнесени су

подаци о државним приходима, о ранијем и о данашњем дугу, како консолидованом државном дугу тако и о позајмицама. Даље, ту имате податке о постојећој слати у Србији и имате податке о ковању новца. Затим имате податке о финансиском стању Управе Фондова и о односу државе према Народној Банци и т. д.

Али то није све. Сем тога, у овом завршном рачуну имате, сасвим природно, и рачунске прегледе таблица, у којима је изложено у више комбинација и цифрама представљено верно стање наших финансија.

Што се тиче 1917. године, за њу се нису могли спремити завршни рачун и штампани подаци. — 1917. година ликвидира се рачуном, по закону, тек 1. априла ове године, и с тога, разуме се, нисте ни могли о њој добити штампане податке, као за 1916. годину. Али и ако 1917. годину, није још ликвидирана, ипак оно што смо могли да вам дамо, ми смо вам и дали: дали смо вам уз усмена обавештења и литографисане таблице — преглед наших расхода, и то груписаних не само по грамама управе и у годишњим износима, него и по месецима и у просечним износима и по врстама. Даље, добили сте и податке о државним приходима и дуговима и то све сте ове податке добили у препису онако, како сте то захтевали, као чланови финансиског одбора.

А оно крупно питање из наше најновије финансијске политике, питање о америчком авансу, било је пред одбором у свима детаљима. Сем усмених прецизних обавештења која сам по овоме питању као члановима одбора, ми смо спремили и дали члановима овога одбора, на интимну употребу, и аутографисане таблице како о самом досадањем утрошку америчких аванса тако и о распореду будућих нових америчких аванса. У томе прегледу налазе се не само хладне цифре: колико, него се све детаљно и по групама изложено и где која пара иде и коме је циљу намењена. Али пошто је ова ствар више поверљиве природе, све ове ствари нису могле изаћи пред Народну Скупштину, док су, рекох, чланови финансиског одбора детаљно о свему обавештени.

Пребацило се, да финансиском одбору нису дата обавештења и о томе шта је радио Парламентарни Одбор.

Господе! Парламентарни Одбор послао је мени свој извештај тек последњег дана — ради преписа на машини — дакле онда, кад је Финансијски Одбор већ био при крају. Овај је извештај тако велики, да смо морали да утрошимо две седмице да га Скупштина саслуша. И онда је ли природно, да ја нисам имао могућности да на машини откудам такав извештај за сваког члана финансиског одбора. Али ја сам ипак учинио оно што сам могао учинити: од онога што се могло оштампати у један мах на машини, дао сам један примерак г. Марку Трифковићу, као најстаријем представнику опозиционог блока, да би могао обавештати своје остале другове из одбора. (Милан Марјановић: Кад је то било?) Онога дана, кад сам стигао то на машини израдити. Жалим, што нисам био у могућности да вам дам исти и свима и раније; ви сте видели овде у Скупштини колики је био овај извештај.

Али, господе, и ако нисам стигао ове извештаје дати одбору на машини, ја сам га у рукопису доставио члановима одбора ставио на расположење у финансиском одбору чим сам га добио — и господе да су се могла њиме користити ту у седници, или и иначе, у Министарству Финансија, где им је у свако доба стајало на расположењу. У осталом, као што рекох, овај је извештај прочитан у Народној Скупштини, те је она о њему обавештена пре свога ветоа, а то је главно.

На посетку, господе, ја сам Финансиском Одбору давао и сва остала усмена обавештења, која су од мене тражена. Истина је пак, да та обавештења нисам могао дати на сва она силна питања, која ми је поставила опозиција, а нарочито г. Милоје Јовановић. Али, морам одмах да констатујем да је заиста мало чудновата таква пракса, која је сада са овима питањима у одбору уведена, а која до сада није постојала. До сада је Министар Финансија давао Финансиском Одбору увек обавештења на усмена питања, која му се ватраже. Међутим, мени су господи из опозиционог блока, на један чудноват и нов начин, поднели читав низ писмених питања на која су желела да добију одговор и обавештења. Та су питања превазилазила 50 па и 60, тако, да на сва збоља нисам могао дати обавештења. На поједина од тих питања одговорио сам у колико сам имао податке при руци. И господи су, то овде поднели, била задовољна тим одговорима, јер су ми то јавно у седници казали. Али,

био је и извршен број питања, на која нисам могао ни стигао одговорити, не мала фиде, што нисам хтео, него просто зато, што није било техничке и материјалне могућности да и на њих одговорим. На нека од њих ја ћу моћи тек данас одговорити, а на нека ни данас нисам у могућности да одговорим. Ја ћу, нпр. изнети нека од тих питања, па нека Скупштина дени, да ли сам на њих могао одмах одговорити или не.

Један од посланика поставио ми је у одбору, нпр. питање, (признајем са пуним правом да буде обавештен): како стоји са обрачуном наших посланика, односно фондова и прилога, које посланство примају? На то питање заиста нисам могао одговорити, па ни данас још не могу одговорити, а то зато, што ни до данас ни обрачуни нису завршени.

Ја сам постао заступник министра финансија свега на двадесетак дана пре него што је ово питање било мени упућено. Дакле, ја ове податке нисам могао добити и прикупити чак и да сам првог дана ите затражио. Толико времена само писмо има да путује. Али ми мој претходник није имао раније прикупити зато, што су посланства, по некој ранијој пракси, по пракси наслеђеној од коалиционе владе, — сматрала да имају права, да сама, без контроле Министра Финансија, својим кредитима, исплатама, па и прилозима ружују и да ни њих ни обрачуна не предају ни владама финансијских делегација, односно ни Главној Државној Благајни. Међутим, из ових сам видео, да су се како г. Ничић тако и г. Протић интересовали тим питањем. А ја сам и сам, продужавајући тај рад, нпр. наредио, да лондонско посланство у најкраћем року има да спреми и преда Министарству Финансија све овакве обрачуна, уз опомену да ће иначе сам посланик примити на себе цуну законску и моралну одговорност. Од господина посланика добио сам пре неки дан депешу у којој моли да се на ово причека за неколико дана док не издвоји ангажоване суме за посланство, па ће остале суме и обрачуна предати Министарству Финансија. — А знате ли, господе, шта је било са париским посланством? Париско је посланство било молено неколико пута од стране Министарства Финансија да обрачуна ликвидира. Али како, и поред тога, није добијен задовољавајући одговор, Министарство је упутило тамо једног нарочитог инспектора да он сам тај обрачун изврши и потом поднесе извештај. У опште ради се ни томе, да у бу-

ЛИСТ ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН ПО ПОДНЕ

ПРЕТПЛАТА ИЗНОСИ:

Месечно 4-50 драхме, тромесечно 13-50 драхми, годишње 54 драхми.

РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЂАЈУ

Стан уредништва: улица Краља Петра бр. 70.

дуће и париско и остала посланства имају само да требају кредите, подносије потом обрачуна Финансијског Делегација свога места, а исплате, сем интересних, и целокупан рачунски рад имају да буду сконцентрисани у Финансиском Делегацијама односно Министарству Финансија.

Друго питање које ми је у одбору постављено, а на које нисам могао одговорити, то је било нпр. питање: који су кредити утрошени противно мишљењу и одлуци парламентарног одбора? Ја, господе, разумем да ово питање може интересовати народне посланике, али онда, када ми је оно било постављено, ја нисам имао техничке могућности на њега одговорити. Кавао сам: Јесте, интересује вас то, али не могу вам по том дати одговора ни за двадесет, а може бити, ни за месец дана. И, ја то ево и сад нарочито истичем, а господи која имају искуства у овим пословима могу то одмах увидети. Архива Министарства Финансија, где су раструрени сви предмети по којима је радио Парламентарни Одбор — огромна је, а и време од кад је почео радити Парламентарни Одбор дуже је од једне и по године! Сва та акта прегледати и избележити по којима је Одбор био противним исплати — посао је и велики и дуг. Зато и извештај о томе није било могуће за дан два спремити. Да смо имали времена бар још двадесет дана, т. ј. да смо продужили рад за толико у финансиском одбору, добили би тада и тај извештај, али пре — не. Али, пошто нисмо имали толико времена, то ни ове податке нисмо могли за Одбор прикупити, — па макар се акта налазила било она тавануе било у подруму! — Аналого овом захтеву, господи су могла да ми поставе и једно друго, такође интересантно питање: да им дам податке и о томе: на које је утрошке чинила примедбе Главна Контрола, а на које није? Да се на то питање одговори, требало би такође претурити целу архиву, па видети где је контрола ставила визу без примедбе, а где није. (Милоје Јовановић: Да се о томе водила евиденција, на то би се могло брзо одговорити). Али је за то требало знати, да ће ви поставити и такво питање. А ви бар, г. Јовановићу, као финансиски човек и као бивши чиновник Министарства Финансија можете знати, да Министар Финансија у финансиском одбору не може да очекује и спрема одговоре и на таква питања! Тако једно питање не може се никад очекивати од стручних људи, који же-

ле обавештења о финансиској ситуацији: њега би, можда, могао очекивати од г. Шарковића, али не од вас! —

Треће питање које ми је у Одбору било постављено а на које такође нисам могао дати ни позитиван ни прецизан одговор, било је нпр: Колика је наша готовина?

Ја ни на ово питање нисам могао, велим, одговорити. Зашто? — Иа једног врло простог разлога. — Шта је то управо државна готовина? То је резултат доброг финансиског рада и суфицита прошлих година. А како су закључене све наше прошле године: са суфицитом или дефицитом, још не знамо. Не знамо јер немамо закључених рачуна из три раније: 1913.—14 и 15-те године. Мој је одговор зато и морао у Одбору бити или обилазан или недовољан, али ни у ком случају егзактан и прецизан.

Мени је напоследку било постављено и питање: колико тачно износи наше задужење код наших савезника за лифировани ратни материјал, за потребе које нам дају наши савезници за вођење рата?

Ни на ово питање нисам могао одговорити и то кажем и пред Народном Скупштином. Зашто? Зато, што се и ови рачуни ликвидирају годишње, а мени су тражени подаци колико они износи сада. Ја те податке нисам могао одмах прибавити, јер још нису ликвидирани рачуни за 1917. годину. Могао сам и могу дати господи само износ задужења на дан 1. јануара 1916. године, а не и на дан и за време за које су се господи интересовала.

И ето, господе, кад овако стоје факта и ствари, ја бих желео да видим да ли би било ма и једног објективног човека, чији би суд испео против мене, т. ј. који би утврдио да финансијски одбор није добио од Министра Финансија све важније податке које је могао добити и који би му били потребни да се у овоме питању о кредитима определи. И ја и влада велим, можемо потпуно мирно и задовољно чекати одговор и суд сваког објективног човека у овоме спору, у толико пре што су раније финансијски одбори били увек куд и камо мање обавештени.

Финансијска контрола Други приговор на коме хоћу нарочито дуже да се задржим и да га одбијем, у интересу саме ствари, у интересу наших финансија и њиховог угледа у иностранству и у интересу саме парламента и његових права — то је приговор, да нема контроле над нашим финансијама, то је питање о тзв. финансиској

контроли код нас. Господари из олозије чак су и у одвојеном мишљењу, у извештају финансијског одбора, у својим говорима, нарочито истакла и подукла, како не могу дати зајам кредитне још и са тога разлога — и то им је један од главних разлога — што нема довољно контроле над трошењем кредита, нема довољне финансијске контроле над радом владе.

Пре него што будем ушао у само ово питање хоћу одмах, унапред, да кажем, да ове контроле, ако је и у колико је нема, да је она онаква иста данас каква је била и прошле године за време коалиционе владе. И још више, могу да додајем: да је та контрола чак јача данас, управо од како је узела управу земље хомогена влада, а то због самог стања околности и прилика, о чему ће доћи је бити нарочито речи.

Кад је реч о финансијској контроли, онда се морају разликовати три врсте контроле. Прво реч може бити о административној контроли, затим о рачунској, или судској контроли, треће, о политичкој или парламентарној контроли. Да не би побркали функције ове три контроле, јер видим да многи посланици то чине, ја ћу о свакој засебно говорити и испитати пред вама, како с којом контролом ми стојимо. (Наставиће се)

ПОЛИТИЧКЕ ВЕСТИ

Цирих, 8. — Из Беча јављају: По повратку из Цариграда, барон Буријан ићи ће у главни немачки штаб да настави преговоре. Он је изјавио уреднику „Аз Ешта“, да нови аустро-немачки савез није склопљен у циљу потчињавања или завојевања, него ради обезбеђења животних интереса централних сила.

Париз, 8. — Бечка штампа наговештава оставку украјинске владе. Војне немачке власти искористиће садашње нереде и узеше са свим власт у своје руке.

ПРОТЕСТИ ТРОЦКОГ
Против немачких бруталности

Париз, 8. маја
Радиограми, у којима Троцки енергично протестује против Немачке, резултат су једне серије понижења која су Немци

нанели Русима. И поред постигнутог мира, Немци стално надире, реквизирају флоту, купе све што нађу, изричу смртне казне над онима који су им показали пут и т. д. И све то морају да подносе Руси због тога што нису хтели да се боре. Последњи радиограм Троцког гласи:

»Непријатељски су одредили преши границу Украјине и продри у област Дона. Виши ратни савет употребити за борбу противу тих усамљених чета сву војну снагу на областима Дона, Кубана и јужне Русије.

Ако ове чете не положи одмах оружје, оне ће бити разоружане силом. Да би успешнија била борба противу тих усамљених јединица, ми наређујемо ратно стање у областима Дона и Кубана. Разне странке у војсци биће потчињене врло строгој дисциплини.

Верује се да је она решеност буђење части и достојанства.

У АЛБАНИЈИ

Обезбеђење друма за Свети Караџа

Париз, 8. маја
Француске су трупе последња три дана знатно напредовале у Албанији, на левом крилу до 18 километара у дубину. Италијанске трупе, у вези са француским, такође су знатно напредовале. Фронт је скраћен за 17 километара, т. ј. сведен од 36 на 19 километара. Друг од Свети Караџа са свим је обезбеђен. Савезничке су трупе извршиле врло успешно ову операцију, заробивши војника. Губитци су врло незнатни.

УОЧИ ПОКУШАЈА

Аустријска офанзива на прагу

Париз, 8. маја
Француска штампа јавља да је питање офанзиве на италијанском фронту решено на последњој конференцији у главном немачком штабу. Војни критичар Матена Сиврие вели, да ке офанзива на италијанском фронту отпочети кроз неколико дана и да генерал Диак припрема своје војнике да енергично дочекају непријатеља. Његови војници, п. ни по-

кретно и одушевљена, храбро ће се посити са непријатељем у борби за ослобођење. Аустријски генерали познају врло добро ово расположење италијанских трупа. Лист Г. Клемансо-а — *Ом Либр* каже, да је озбиљно претресана аустријска акција и да су извршене све припреме. Непријатељ познаје тешкоће таквог предузећа. Излажући опширно унутрашњу аустро-угарску ситуацију, *Ом Либр* закључује: Сада ћемо видети, дали су аустро-угарске армије у стању да постигну успех на италијанском фронту. Ми у то не верујемо из два разлога: 1). јер се аустријске трупе, без суделовања немачких армија, неће жртвовати за пруског краља; 2). јер су морал и поуздане код италијанских трупа врло велики.

АУСТРИЈА И НЕМАЧКА

Неповерење савезних држава према Цусој

Цирих, 8. — Баварски краљ, у пратњи председника владе и министра спољних послова, приспео је у главни немачки штаб. Интересантно је истаћи, да званични немачки и аустријски извештаји нису споменули присуство баварског краља на конференцији суверена, што доказује да краљ Баварске није присуствовао потписивању новог савеза. Коментаришући овај факат, минхенска штампа наговештава да Пруска нема права да сама склопа са дукнавском монархијом споразум од велике важности. Краљ саксонски је такође отпутовао у главни немачки штаб да посети своје трупе.

Париз, 8. — Једна немачка полузванична нота вели: И ако је основа тешког савеза постављена приликом састанка царева, ипак није ништа дефинитивно учињено. Једини стварни резултат конференције била је солунска декларација. Кроз неколико дана објавиће се, на свечан начин, присаједињење Пољске Аустро-Угарској.

Париз, 8. — Бечка штампа посвећује опширне коментаре новом аустро-немачком савезу. Листови веле, да ће стална унутрашња аустро-угарска криза изгубити од своје оштри-

ШТАМПАРНИЈА
ВЕЛИКА СРБИЈА

Штампарија »Велике Србије« снабдевана је свим потребним материјалом и машинеријом за израду свих штампарских послова, као: књига, формулара, плаката, огласа и т. д. и то осим српског и на свима Савезничким језицима.

Послови се примају у штампарији »Велике Србије«, ул. краља Петра бр. 70 (прва трамвајска станица од Камаре, идући ка жељ. станици). Израда брза, тачна и солидна. Цене врло умерене.

УРЕДНИШТВО »ВЕЛИКЕ СРБИЈЕ« ПРИМА ОГЛАСЕ ПО НАЈУМЕРЕЊИЈОЈ ЦЕНИ.

не и важности. Они уверавају да је сада немогуће распарчавати Двојне Монархије на мање независне државице.

Наје Фрај Цајтунг наговештава да је Немачка предузела све мере да њен савезник не остане на милост и немилост аустријских политичких странака.

Лондон, 8. — Коментаришући нов аустро-немачки споразум, *Дели Кроикел* пише: Немци и Мађари нису у стању да одрже свој ауторитет над словен-

СА РАТНИХ ФРОНТОВА

Са солун. фронта

Француски коминике Солун, 8. маја

Доста велика активност артиљерије на фронту Дојрана. Западно од Охридског језера одбијен је непријатељски одред који је покушао да се приближи нашим линијама северно од Битоља. Енглески су авијатичари бомбардовали непријатељске логоре у области Демир-Хисара.

Франц. коминике

Париз, 8. маја

Активност артиљерије у области Ангара и јужно од Авре. У току операција заробљено је војника. Западно од Кастиела, северо-западно од Ремса према Бермеркуру Француски су одред и продрли до треће непријатељске линије. Заробљено је војника, један официр и заплесен материјал. Одбијени су немачки препади у области Волкера и у шуми Шавалие.

Доцније. — Пешачких борби није било. Артиљеријска активност јужно од Авре и на неколико места у области Мондије-Ласињи.

Енглески коминике

Лондон, 8. маја

Француске су трупе извршиле успешну операцију источно и северно-источно од Окре постигнувши све објекте на фронту од четири километра. Заробљено је више од 400 војника Локалне борбе северно од Албе. Наше одељење, напало је немачки ров северно од Ебитерна, заробило војника и за-

ском већином и због тога они траже помоћ са стране како би осигурали свој положај. Немачки је дар за њих једини човек који може да спаси ситуацију. Немци и Мађари не могу, дакле, желети, да аустро-угарска монархија буде независна; њихова политика захтева да она буде потчињена Немачкој. С друге стране Чеси и Југословени траже своју независност. Све ово свакако ће убрзати пад Хабсбуршке династије.

Италиј. коминике

Рим, 8. маја

Активност наших патрола у области брда Мантело. Одбијене су непријатељске извиднице између Адике и Астико. Наша је артиљерија тукла непријатељске положаје у долини Соле и у

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

Др. Трумбић у Солуну

Јуче је стигао у Солун господин Др. Анте Трумбић, председник Југословенског Одбора.

Постављања у дипломатији

За нашег посланика у Штокхолму постављен је г. Бошко Чолак-Антић, до бугарског напада посланик у Софији.

За секретара посланства у Хагу постављен је г. Турђе Јеленић, секретар Краљеве Канцеларије.

За секретаре посланства у Штокхолму постављени су: прве класе г. Трајан Живковић и треће класе г. Драгољуб М. Маринковић.

За вице-конзула треће класе у Генералном Консулату у Солуну постављен је г. Александар Ђоловић, писар прве класе посланства у Петрограду.

О СРБИЈИ

Гувернер државе Масачусетса, Господин Макол, држао је у Бостону један леп говор, у коме је између осталог рекао: »У рату, као што је данашњи, Америка се поноси што је уз Енглеску, Француску и Италију; али ова се још више, ако је то могуће, поноси

области источно од Лисера. Наш је одред извршио напад код Капо Силе и заузео један део непријатељских ровова. Одбијени су сви непријатељски противнапади. Заробили смо 31 војника и запленили 100 пушака, неколико митраљеза и други ратни материјал.

У ваздушној борби оборено је 7 непријатељских авиона, а осми је приморан да се спусти.

Албанија. — Између Осуме и Девала наше трупе уз сарадњу француских одреда почеле су ноћу између 2. и 3. маја напредовати на север. И поред чврстог отпора непријатеља и природних тешкоћа наше су трупе достигле 6. маја долину Дрвена Вода—Остова (?).

ВАЖНЕ ВЕСТИ

Париз, 8. — Један немачки сумарен потопљен је од једне француске лађе. Командант сумарена је заробљен.

Цирих, 8. — Бугарски коминике тврди, да на западном фронту нема ни једног бугарског војника.

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

Париз, 8. — Пти Паризијен сазнаје из Хавра: да су Немци у Анверсу осудили 52 грађанина на смрт, од којих су 24 одмах стрељани. Међу овима је свештеник Мон и дипломата Белген.

КОНЦЕРТ

Како смо већ јавили, наш признати пијаниста, г. Младен М. Јовановић, приређује у среду 9 (22). маја, у 5 часова по подне, у дворани »Бела Кула«, уз суделовање Оркестра Краљеве Гарде и г. Јетса (баритона) концерт, последњи пред свој одлазак за Француску. Програм је одабран. Цене су: ложе 100 драхми, партера нумерисаног 10 и не нумерисаног 5 драхми.

Париз, 8. — Пти Паризијен

сазнаје из Хавра: да су Немци у Анверсу осудили 52 грађанина на смрт, од којих су 24 одмах стрељани. Међу овима је свештеник Мон и дипломата Белген.

Берн, 8. — Поновно

смањивање оброка хлеба у Немачкој изазвало је велико незадовољство и на више места је дошло до великих нереда.

Париз, 8. — На западном фронту стање је непромењено. Немци и даље врше грозничаве припреме за офанзиву.

Крф, 6. — За потврду наших тврђења, да су српски заробљени војници употребљавани у зонама ватре, дознајемо да су недавно прошла кроз Беч три воза заробљеника, који су упућени у Месопотамију и Малу Азију. Сви заробљеници изгледали су веома изнурени. (Пресбиро)

Цирих, 8. — Побуна војске у јединском вилаету изазивала је побуњу и по другим местима у Малој Азији. Коњица и брдска артиљерија, које су хитно послате да угуше побуну, пришле су побуњеницима. Због овога је у Цариграду велика забринутост.

Лондон, 8. — Вести из Русије јављају, да се је већина чланова Уставотворне Скупштине изјаснила за интервенцију Јапана.

Париз, 8. — Једна депеша из Науена јавља: Руски посланик у Берлину саопштио је комесарима у Москви, да је Немачка на апел Совјетарпистала да престане са надирањем у Русију.

Москва, 8. — Руска пољачка из Астрахана и Туркестана, која су отерала Турке из Баку, приспела су на Кавказ.

Париз, 8. — Потврђује се вест да Аустро-Немци покушавају да у Русији успоставе царизам и да створе монархију која ће бити наклоњена Немачкој.

Цирих, 8. — Југословенски и чешки кругови спремају сва законита и незаконита средства за борбу противу Аустрије. Последњи Сајдлеров говор, чија је тежња била да одвоји Словенце од југословенске групе и осигура слободно немачко надирање ка Јадранском мору, убрзао је и ојачао отпор словенских елемената.

Цирих, 8. — Канцелар Хертлинг изјавио је дописнику *Аз Ешта*: Нов аустро-немачки савез није закључен ни за офанзиву ни за мир, него за дефанзиву. Ми бисмо данас примили мир, али наши непријатељи неће да преговарају.

Цирих, 8. — Из Софије јављају: да је краљ Фердинанд приредио банкет у част цара Карла. Аустријски суверен је после банкета посетио главни бугарски штаб. При повратку из Цариграда цар Карло и краљ Фердинанд са Радославом и Жековом ићи ће у Берлин, где ће доћи Енвер и Талат паша ради потписивања новог савеза који ће трајати 20 година.

Лондон, 8. — Сви листови истичу, да је пут цара Карла у Софију и Цариград нов доказ потчињавања овог последњег Немачкој. Аустро-угарски суверен има за задатак да приволи турску и бугарску владу на војну сарадњу на европским војштима, што је апсолутно немогуће. Карло ће покушати да изнуди и њихов пристапак на јединство командне свих армија четворног савеза.

Са нашег фронта

Српски званичан извештај Солун, 8. маја
Наше Јуришне трупе извршиле су ноћас успешан препад на непријатеља у поројском поточју и по извршеном задатку вратиле се у своје ровове. На левој обали Дрве Рече бомбама смо растерали јачу непријатељску патролу.

Штампарија

»Велика Србија«

СРПСКИ МАГАЦИН
ДУШАНА СТОЈАНОВИЋА

Новација Лимб ул. бр. 36
поштом из хотел Париза ка Покривеној Чаршији
прва улица десно
у непосредној близини Бурмали џамије
Има на стоваришту разне сорте гарантисано чистог природног вина у бурадима и флашама, које нарочито препоручује српским менаџима. Магадин је обилно снабдевен коњакком, ликерима, ракијом и осталом робом. Продаја на велико и на мало. Цене умерене.
8—30

Д-р АЛЕКСАНДРИДЕС
Специјалиста за интерне болестип
Директор Болнице за заразне болести
Прима свакога дана од 11 и по до 12 и по од 3 до 6 часа у француској апотеци, улица Франк број 35, и од 3 до 4 код куће, у улици Престолонаса, Борба бр. 35.
ИЗ Инјекција салварвана и галена против сифилиса.
6—11

БИОСКОП
НОВИ ФАЛЕРОН

Улица Краљ. Огас бр. 12
преко пута саопштетског одељена
НА САМОМЕ МОРУ
Понедељник и уторник нов програм.
Музика прве класе

БАЗАР КИМИ

МАНИФАКТУРНА РАДЊА
Трговац из Битоља
Продаје свилене, вулене, памучне тканине за даме. Цене су врло умерене.
Улица Франкова бр. 41 — Солун. 13-15

СИФИЛИС

и све венеричне болести лечи са потпуним успехом
директор болнице венеричних болести у Солуну
Д-р ХРИСТ. ХРИСТОДУЛУ
прима у својој клиници: од 3 до 6 и по час. по подне
ул. Егнатија бр. 314, улаз из ул. Методија 15. 2-30

НОВА КЊИГА:

Тајна Преврата Организацнија, целокупан извештај са познатог претреса у Војном Суду за Офицере, заједно са пресудима. Књига има 640 страна. Цена јој је 5 драхми.
Поруџбине треба упућивати: Николи А. Бркићу, повинару, — Солун, Краља Петра улица бр. 70 (у вртари уредништва »Велике Србије«). Књига се може добити и у књижари М. Ристивојевића, код Беле Куле, у Солуну.

СРПСКА КЊИЖАРА

М. РИСТИВОЈЕВИЋА
Код Беле Куле
Препоручује поред осталих књига: Роман »Хаву« др. 3. »Српску Дрму« др. 4. »Енглескињу у српској војсци« др. 3-50. Доживљаја Наредника Милана са додатком слика из српског повлачења кроз Албанију др. 3. »Југославију« др. 2-50. »Игнаних свете жртве« др. 2. »На Капаји Будућности« превод од Анатона Франса др. 1-50. »На Режана Мићевским« др. 1-50. »На Помолу« др. 1-50. »Под Тузим

Крвом« др. 1-50 Велики календар »Домовина« др. 1. Календар цени др. 0-40. Свеске »Мале Библиотеке« комад 0-40 др. Венеричне болести др. 2. Тајна Организација др. 5. Србијански Венац др. 2. Роман »Наше Срце« са сликама др. 4.

Речнице Стевовића комад др. 6-50.
Разговоре Српско-Француске, Талијанске и Енглеске писано српски др. 1-20.
Практичан уџбеник француског језика са граматиком и конверзацијама од Алкалаја др. 4.

Уџбеник француског језика са француским речима и француско-српским разговорима од Плеца др. 2-50.
Учитељ енглеског језика са граматиком и конверзацијама од Ђ. Петровића др. 3-50.

Дописне беле карте по највишој цени.
Књижара моли поштомачке муштерије са фронта да поруџбину врше преко курира пошто јој немогуће слати робу преко поште.